Rok XIII. Lwów, 1. Listopada 1899. Nr. 11.

PRZEWODNIK POŻARNICZY

JEDEN ZA WSZYSTKICH WSZYSCY ZA JEDNEGO

Organ Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wychodzi każdego 1-go dnia w miesiącu.

Redakcya i Administracya we Lwowie ulica Piekarska l. 12. II. piętro.

Przedpłata:
W miejscu: rocznie 2 złr. 40 ct. | Z przesyłką: rocznie 2 złr. 80 ct.
„ półrocznie 1 „ 20 „ | „ półrocznie 1 „ 40 „
Dla członków związkowych straży pożarnych z przesyłką rocznie 50 cnt.

Ogłoszenia:
Za całą stronicę . . . . . . 5 złr. — ct.
„ ćwierć stronicy . . . . . 1 „ 50 „
Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 3 centy.

Pamiętajmy o Kasie Zapomóg!

I. Część urzędowa.

Wykaz

związkowych straży pożarnych, które zalegają z wkładkami.

Bestwina . . .	4·80	złr.	Piekary . . .	2·40	złr.
Bielany . . .	3·—	„	Pławo	2·50	„
Błażowa . . .	3·10	„	Rawa ruska .	2·20	„
Borowa	3·—	„	Rzeszów . . .	4·20	„
Budzanów . .	3·80	„	Rzochów . . .	5·50	„
Chołojów . . .	3·—	„	Sassów	4·90	„
Dankowice . .	2·60	„	Starawieś . . .	1·80	„
Dębowiec . . .	1·30	„	Strzyżów . . .	3·50	„
Dobrzechów . .	6·—	„	Szczucin . . .	5·40	„
Drohobycz . .	3·—	„	Tartaków . . .	2·30	„
Dublany . . .	4·70	„	Trześń	1·30	„
Gródek	5·—	„	Tymbark . . .	2·—	„
Huczko	2·30	„	Ulanów . . .	2·20	„
Janów	3·20	„	Uście zielone .	2·90	„
Kalembina . .	3·40	„	Ustrzyki dolne .	4·80	„
Kołomyja . . .	4·60	„	Wielkie Oczy .	2·—	„
Krynica . . .	3·—	„	Wieliczka . . .	3·50	„
Krystynopol . .	1·60	„	Wilamowice . .	3·	„
Lanckorona . .	5·60	„	Wojnicz . . .	3·20	„
Łuczyce . . .	3·60	„	Wola pławska .	5·—	„
Mszana dolna .	6·10	„	Wołowice . . .	3·40	„
Myślenice . . .	7·—	„	Zawałów . . .	3·30	„
Niestanice . . .	2·40	„			

Zapłacone zwykłe wkładki.

Ochotnicze Straże pożarne: Tarnobrzeg 2·10 złr., Monasterzyska 3·20 złr., Ostrów 2·20 złr., Rzędzianowice 2·20 złr., Frysztak 1·50 złr., Kobiernice 3·40 złr,.

Z wkładkami do Kasy Zapomóg pomimo bardzo licznych upomnień jeszcze ciągle zalegają następujące Straże pożarne: **Dobrzechów, Frysztak, Husiatyn, Janów, Kalembina, Koropiec, Trześń.**

L. 2301.

Protokół

VII. posiedzenia Rady zawiadowczej w IX. okresie Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych, odbytego we Lwowie w dniu 21. października 1899.

Miejsce zebrania: Biuro Związku strażackiego.
Początek posiedzenia: Godzina $4^1/_4$ popołudniu.

Obecni:

Przewodniczący: Dr. Alfred Zgórski.

Członkowie Rady: Dr. Ludwik Ćwiklicer, Henryk Rewakowicz, Dr. Zygmunt Miczyński, Dr. Karol Kowalski, Antoni Bahr, Bruno Hryniewicz i Augustyn Locher.

Sekretarz: Antoni Szczerbowski.

Porządek dzienny:

I. Zatwierdzenie protokołu posiedzenia z dnia 8. lipca 1899. II. Sprawozdanie z czynności Komitetu wykonawczego za czas od 1. lipca do 16. października 1899. (Ref. Dr. Alfred Zgórski). III. Sprawozdanie kasowe za trzeci kwartał

1899. (Ref. Dr. Kowalski). IV. Sprawozdanie Komisyi technicznej. (Ref. Dr. L. Ćwiklicer). V. Sprawozdanie Komitetu Zjazdu jubileuszowego (Ref. Dr. Ludwik Ćwiklicer). VI. Sprawozdanie Komitetu redakcyjnego. (Ref. Antoni Bahr). VII. Przyznanie honorowych odznak. (Ref. Sekretarz). VIII. Sprawa kursów pożarnictwa dla nauczycieli szkół ludowych. (Ref. Sekretarz.) IX. Projekt zmiany §. 27. ustawy o policyi ogniowej z 1891. (Ref. Antoni Bahr). X. Prośby o zapomogi. (Ref. Dr. A. Zgórski). XI. Zgłaszanie samoistnych wniosków.

Uchwały:

ad I.

Protokół posiedzenia Rady zawiadowczej w dniu 8. lipca 1899 przyjęto do wiadomości i zatwierdzono.

ad II.

Sprawozdanie z czynności Komitetu wykonawczego za czas od 1. lipca do 16. października 1899. przyjęła Rada zawiadowcza do wiadomości, zatwierdzając powzięte i wykonane przez ten Komitet uchwały, a odnośnie do 24. ustępu tego sprawozdania postanowiła odmówić zapomogi z „Kasy Zapomóg“ członkom straży pożarnych w Busku i w Kańczudze ze względu na postanowienia regulaminowe, członkowi straży pożarnej w Czortkowie wypłacić zapomogę w kwocie 7. złr. w drodze łaski i w uwzględnieniu, że właściwie jest obowiązkiem Naczelnika straży czuwanie, aby przy użyciu linewki ratunkowej asekurowano ją drugą linewką. W przyszłości jednak za takie zaniedbanie środków ostrożności Rada składa odpowiedzialność na dotyczącego Naczelnika, względnie Komendantów straży.

Sprawozdanie opiewa:

Wykonanie uchwał Rady Zawiadowczej.

1. Ponieważ ochotnicze straże pożarne w Andrychowie, Jaślanach, Lipnicy murowanej, Woli mieleckiej i w Złotnikach pomimo licznych upomnień i zagrożeń wykreśleniem, o wyrównanie zaległych od r. 1897. wkładek nie postarały się, przeto wykonując uchwałę Rady zawiadowczej wykreśliliśmy je z listy straży związkowych.

2 Na wydawnictwo instrukcyi p. t. „Obrona pożarna w gminach wiejskich“ otrzymaliśmy od Wydziału Krajowego subwencyę w wysokości 300 zł. Instrukcya ta wyszła już w języku polskim, a druk jej w języku ruskim jest na ukończeniu. Tłumaczenie tej instrukcyi na język ruski pisownią etymologiczną uskutecznił p. Antoni Brzeziński, współpracownik „Narodnej Czasopysi“ przy „Gazecie Lwowskiej“.

3. Wdowie p. Eleonorze recte Elżbiecie Swarowskiej po strażaku śp. Józefie Swarowskim w Jaworowie przesłaliśmy przyznaną w drodze łaski zapomogę w kwocie 125 złr., tudzież inne uchwalone zapomogi dla strażaków w Żabnie i w Kosowie.

4. W sprawie preparatu Eberhardta uwiadomiliśmy Wydział krajowy, że Rada zawiadowcza postanowiła nie zalecać tego preparatu do powszechnego użytku z wnioskiem, aby Wydział krajowy nie nabywał prawa używania tego preparatu dla krajowych straży pożarnych.

5. Fachowa próba sikawek, które wyrabia pierwsze galicyjskie akcyjne Towarzystwo budowy wagonów i maszyn w Sanoku jeszcze się nie odbyła, bo Dyrekcya tego Towarzystwa doniosła, że dopiero po ukończeniu robót pilnych weźmie się forsownie do wyrabiania sikawek. Pp. Dr. Ludwik Ćwiklicer, Edward Heppe i sekretarz Szczerbowski sikawki te już oglądali i poczynili uwagi, co do udoskonalenia niektórych ich części.

6. Celem zmiany zakwestyonowanych przez c. k. Namiestnictwo pięciu sygnałów na trąbkę, udaliśmy się do wysoce pod względem muzykalnym wykształconej osoby, której sygnały przepisane dla c. i k. armii są bardzo dobrze znane i upraszaliśmy ją o zmianę tych zakwestyonowanych sygnałów. Osoba ta jednakże oświadczyła nam, że zakwestyonowane sygnały odróżniają się bardzo od sygnałów wojskowych, nie są tak podobne do wojskowych, aby pod czas używania ich przez straże pożarne wojsko mogło być w błąd wprowadzone, wreszcie, że widocznie musiała tutaj zajść pomyłka. Wobec powyższego oświadczenia, a także wobec reskryptu c. k. Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 21 lipca 1869 L. 11224 (odnaleziono w zbiorze ustaw i rozporządzeń administracyjnych Jerzego Piwockiego), w którym wyraźnie orzeczono, że sygnały strażackie muszą się tylko odróżniać od sygnałów w wojsku przyjętych, a o podobieństwie reskrypt ten nie wspomina, dalej wobec tej okoliczności, że zakwestyonowanych obecnie sygnałów używają nasze straże pożarne już przez przeszło 25 lat, że c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 21 marca 1899 L. 19757 zezwoliło ochotniczej straży pożarnej w Bierzanowie na używanie tych samych zakwestyonowanych sygnałów, że straże pożarne sygnały te dobrze umieją, a do wyuczenia innych, zmienionych, potrzebaby znów dużo czasu, zachodów i kosztów, wreszcie z uwagi, że sygnały te dotąd ani we Lwowie, ani w Krakowie, ani w Przemyślu, ani też w tych miejscowościach, gdzie istnieją garnizony wojskowe, nie były nigdy kwestyonowane — wnieśliśmy do c. k. Namiestnictwa prośbę, aby zezwoliło na używanie tych sygnałów nadal, upraszając równocześnie o ewentualne przedłożenie tej sprawy odnośnemu c. k. Ministerstwu do rozstrzygnięcia jako rekursu.

Tymczasem zaś zarządziliśmy druk dawniejszych sygnałów w podręczniku p. t. „Szkoła pożarnictwa“.

8. Wskazówki pt. Dziesięć przykazań strażackich dla członków oddziału sikawkowego“, rozesłaliśmy wszystkim związkowym strażom pożarnym w ilości 6000 egzemplarzy.

9. Opracowany przez sekretarza program jubileuszowego Zjazdu strażackiego w r. 1900 przekazaliśmy Komitetowi tego Zjazdu do zbadania i postawienia wniosków.

10. Opracowany przez sekretarza wykaz rzeczy, które ma zawierać księga pamiątkowa, przekazaliśmy Komitetowi redakcyjnemu do zbadania.

1'. Na wniesioną do Wydziału Krajowego prośbę o powtórzenie projektu ustawy o podatku ogniowym, otrzymaliśmy odpowiedź że Wydział krajowy postanowił zaniechać ponownego przedłożenia Wysokiemu Sejmowi tego

projektu, a to ze względu na opinię Sejmowej Komisyi administracyjnej, która z góry wyklucza przyjęcie przez Sejm tej ustawy.

12. O przyznaniu honorowyoh odznak członkom ochotn:c ych straży pożarnych w Staremmieście, Wadowicach i w Lim inowej uwiadomiliśmy Komendy tych straży. Wręczenie jednak tych oznak nie odbyło się jeszcze, bo:

a) straż pożarna w Staremmieście nie przedłożyła kwoty 4 zł. za odznakę i nie podała osobistości, którą sobie życzy na delegata do wręczenia odznak;

b) straż pożarna w Wadowicach także nie podała osobistości zamieszkałej w Wadowicach na takiego delegata;

c) straż pożarna w Limanowej wniosła dodatkową prośbę o odznakę dla jednego członka swego korpusu.

13. Uchwałę co do udzielenia zapomóg strażom pożarnym w Prusach, Bestwinie i Piekarach wykonano.

14. Artykuł w sprawie badania przez lekarzy członków z oddziału gimnastyków zamieściła redakcya w „Przewodniku pożarniczym".

15. W sprawie opieki nad polskiemi Towarzystwami ochotniczych straży pożarnych na Szląsku austryackim wystosował Komitet wykonawczy:

a) za pośrednictwem czasopisma „Gwiazdka Cieszyńska" odezwę do tych towarzystw w duchu uchwały Rady zawiad.

b) do p. Franciszka Brzezowskiego w Ostrawie Morawskiej prośbę, aby osobistym swoim wpływem sprawił to, aby te polskie stowarzyszenia do nas się zgłosiły i swoje pragnienia oświadczyły;

c) do ochotniczych straży pożarnych w Dziedzicach, Ligocie, Jasienicy, Dolnem Międzyrzeczu, Ustroniu, Zabrzegu, Niemieckiej Lutyni, Dziećmorowicach, Polskiej Lutyni, Bystrzycy, Istebnej i w Sibicy zapytanie, czy straże te pragną należeć do naszego Związku i czy wziełyby udział w kursie nauki pożarnictwa, którybyśmy specyalnie dla nich urządzili.

Towarzystwom tym oprócz Towarzystwa w Polskiej Lutyni wysyłamy bezpłatnie „Przewodnik pożarniczy". Straż w Polskiej Lutyni zwróciła dwukrotnie to czasopismo z uwagą: „nicht angenommen."

16. Sprawa skrócenia i uproszczenia korespondencyi ze Związkiem w myśl wniosku Dr. Karola Kowalskiego nie mogła być jeszcze załatwioną, bo kancelarya nasza posiada druki manipulacyjne z różnymi tytułami, a załatwi ją gdy te druki zużyte zostaną.

Wydawnictwo czasopisma, kalendarza i „Biblioteki strażackiej", 17. Wydaliśmy cztery numera czasopisma „Przewodnik pożarniczy", numera 22. i 23. „Biblioteki strażackiej", zawierające drugą część „Szkoły pożarnictwa" i instrukcyę pt. „Obrona pożarna w gminach wiejskich", tudzież 200 egzemplarzy kalendarzy strażackich na r. 1900.

18. Wydaliśmy również druki manipulacyjne na księgę rewizyi ogniowych, na wykazy członków pomocniczych i obowiązkowych straży pożarnych.

Stan członków. 29. Liczba związkowych straży pożarnych zmiejszyła się o 5 z powodu wykreślenia takiej ilości straży pożarnych nie wykonujących obowiązków względem Związku, a wynosi 228.

Wkładki. 20. Z upomnieniami o zaległe wkładki wysłano 104 kart korespondencyjnych.

Kasa zapomóg. 21. Do Kasy zapomóg przystąpiły straże pożarne z Pilzna i z Zawałowa. Liczba tych straży, które wkładkę za rok 1899 zapłaciły, wynosi 125.

22. Zamknięcie rachunkowe Kasy zapomóg i bilans za III. kwartał 1899 r. przedstawia się następująco:

Dochód.

I. Saldo z drugiego kwartału . . .	128 złr.	48 ct	
II Wkładki Towarzystw	29 „	80 „	
III. Jednorazowy datek gminy Dobczyce .	5 „	— „	
IV. Odsetki od walorów i gotówki po strąceniu różnicy kursu na zakupnie walorów	195 „	65 „	
Razem .	358 złr.	93 ct.	

Rozchód.

V. Wypłacone zapomogi	107 złr.	50 ct.
VI. Zakupno walorów . , . . .	100 „	— „
I. Saldo na kwartał czwarty . . .	151 „	43 „
Razem .	358 złr.	93 ct.

Bilans:

a) Gotówka w kasie Banku Krajowego (Nr. 13987)		151 złr.	43 ct.
b) Walory w depozycie Banku Krajowego (Nr. 1089)		9.400 „	— „
c) Subwencya miasta Lwowa (czwarta i piąta rata po 200 złr. . .		400 „	— „
d) Jednorazowe wkładki gmin:			
Dobromil 6 rat po 50 zł. =	300		
Radymno 18 rat po 25 zł. =	450	750 „	— „
Razem		. 10.701 złr.	43 ct.

Z tego:

Fundusz żelazny	8.769 złr.	29 ct.
Fundusz obrotowy	1.932 „	14 „
Razem	. 10·701 złr.	43 ct.

23) W kwartale tym otrzymały zapomogi dla uszkodzonych w służbie strażackiej członków, następujące straże pożarne: w Brodach 4 złr., w Kosowie 45 złr., w Żabnie 14 złr. 50 ct., w Żywcu 17 złr. 50 ct., w Tarnowie 10 złr., w Radłowie 7 złr., w Łańcucie 4 złr., w Dąbrowej 5 złr. 50 ct.

24. Komitet wykonawczy zakwestyonował wypłatę zapomóg dla członków straży pożarnych w Busku, w Kańczudze i w Czortkowie.

Ostateczne załatwienie spraw tych postanowił Komitet wykonawczy pozostawić Radzie i uprasza o uchwałę.

25. Przeprowadzoną została lustracya obrony pożarnej we wszystkich większych zakładach kąpielowych i zdrojowych, tudzież w większych stacyach klimatycznych.

Lustracya ta wykazała, że obrona pożarna w tych miejscowościach pozostawia bardzo a bardzo wiele do życzenia, że pod względem wykonywania tej obrony pożarnej w niektórych miejscowościach panują prawie dzikie stosunki, że powołane do czuwania nad bezpieczeństwem ogniowem

Zwierzchności gminne prawie nic dotąd nie zdziałały, a liczne nawoływania, upomnienia i zarządzenia tak Wydziału krajowego, jakoteż dotyczących Wydziałów powiatowych ignorują, nic nie robią, a jeżeli coś robią, to tylko „ut aliquid fecisse videatur".

Gdy nie można wyczekiwać aż jakie nieszczęście, katastrofa zrobi tę sprawę aktualną i aby obronę pożarną w naszych zakładach kąpielowych i zdrojowych, tudzież w stacyach klimatycznych naprawić, odniósł się Komitet wykonawczy do Wydziału krajowego, któremu równocześnie przedłożył dokładny opis wyniku lustracyi, z prośbą o gruntowne zbadanie tej sprawy i orzeczenie, czy zaprowadzenie należytej obrony pożarnej w tych miejscowościach nie wymaga osobnej ustawy policyjno-ogniowej dla zakładów kąpielowych, zdrojowych i klimatycznych kraju naszego.

Do sprawozdania tego dołączyliśmy równocześnie codo każdej miejscowości osobne wnioski i upraszaliśmy Wydział krajowy, aby na podstawie tych wniosków wydał już teraz stosowne zarządzenia, dążące do naprawy tej obrony pożarnej.

26. Przy sposobności lustracyi obrony pożarnej w zakładach kąpielowych, zdrojowych i klimatycznych zbadano także stan obrony pożarnej w Chyrowie, Sanoku, Stryju, Rymanowie (mieście), Mrzygłodzie, Muszynie, Nowym Sączu, Limanowej, Oświęcimiu, Nowym Targu, Krościenku i w Trzebini, a osobno w Bursztynie, Husiatynie, Kopyczyńcach i w Przemyślu.

Spostrzeżone braki podał Komitet Wydziałowi Krajowemu do wiadomości z wnioskami, o których uwzględnienie równocześnie upraszał.

27. Na żądanie Dyrekcyi szkoły rolniczej w Bereźnicy, Wydziału powiatowego w Limanowej i okręgowego przemyskiego Związku strażackiego, przeprowadziliśmy w Bereźnicy, Limanowej i w Dobromilu trzydniowe kursa pożarnictwa.

28. Ochotniczym strażom pożarnym w miejscach kąpielowych: Szczawnica wyżna i Rabka, przyrzekł Komitet wykonawczy, iż trzydniowe kursa pożarnictwa zarządzi w przyszłym roku przed rozpoczęciem sezonu.

29. Komitet wykonawczy wydał regulamin dla instruktorów Związku, którzy przeprowadzają powiatowe, okręgowe, lokalne itp. trzydniowe kursa pożarnictwa. Regulamin przydziela im czynności na kursie i wkłada obowiązek czuwania podczas ćwiczeń nad bezpieczeństwem życia i zdrowia uczestników w ten sposób, że każdy instruktor odpowiada za siebie i za ewentualne zaniedbanie środków ostrożności, za brak dozoru itp. podczas ćwiczeń, które mu przydzielone zostały.

Organizacya straży pożarnych. 30. Okólnikiem z d. 10 lipca br. wezwał Wydział krajowy wszystkie Wydziały powiatowe, aby skłoniły Magistraty i Zwierzchności gminne miast i miasteczek w swoich powiatach do zorganizowania pomocniczych straży pożarnych według wskazówek, które wydał Związek i wszystkim miastom i miasteczkom przez Wydział krajowy po jednym egzemplarzu udzielił. Od wydania tego okólnika upłynęły 3 miesiące, a dotąd widocznie żadne miasto lub miasteczko takiej pomocniczej straży pożarnej nie zorganizowało, bo znikąd sprawozdania w tym kierunku nie nadesłano. Wobec tego odnieśliśmy się do Wydziału krajowego z prośbą o polecenie Wydziałom powiatowym, aby Magistratom i Zwierzchnościom gminnym miast i miasteczek wyznaczyły termin do 1 stycznia 1900 roku i wezwały je do zorganizowania w tym terminie pomocniczych straży pożarnych.

31. W kraju naszym istnieje jeszcze 35 miast i miasteczek, które nie posiadają żadnej obrony pożarnej, a 20 takich miast i miasteczek, w których ochotnicze straże pożarne nie przyjęły na siebie obowiązków straży pożarnej gminnej, a osobnych korpusów gminnej straży pożarnej nie zorganizowano. Przedłożyliśmy Wydziałowi Krajowemu wykazy tych miast i miasteczek i upraszaliśmy o dalsze właściwe zarządzenia.

32. Wydział Krajowy udzielił nam do wiadomości sprawozdania Wydziałów powiatowych, dotyczące ulepszeń i świadczeń na rzecz obrony pożarnej w Komarnie, Fredropolu, Nowym Sączu, Wojniłowie, Rozdole, Żydaczowie, Strusowie, Stojanowie, Zbyszycach, Sieniawie, Pruchniku i Żurawnie.

Rewizye ogniowe. 33. Ponieważ rozporządzeniu Wydziału krajowego względem odbywania rewizyi ogniowych uczyniły zadość tylko zarządy miast i miasteczek w 12 powiatach kraju, przeto upraszaliśmy Wydział krajowy o polecenie innym Wydziałom powiatowym, aby przynagliły Zwierzchności gminne w miastach i miasteczkach do przedłożenia sprawozdań z przeprowadzonych rewizyi ogniowych.

Subwencya. 34. Krakowskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń udzieliło nam tego roku subwencyę w wysokości 2.000 zlr. Z subwencyi tej zakupił Komitet wykonawczy papierów wartościowych za 1000 zlr. Wartość naszych walorów, przechowanych w Banku krajowym za kwitem depozytowym wynosi zatem już 11.000 zł.

Kancelarya i inne ważniejsze sprawy. 35. Załatwiono 887 ekshibitów.

36. Ponieważ registratura aktów Związku jest przepełniona, a pomiędzy tymi aktami znajduje się wielka ilość sprawozdań o pożarach, wykazów statystycznych, zamówień na druki, zamieszczonych w czasopismie artykułów, przeto Komitet wykonawczy postanowił akta te wyskartować z registratury.

37. Do użytku Komitetu redakcyjnego zaprenumerowaliśmy cztery niemieckie czasopisma strażackie.

38. Na prośbę Komitetu wykonawczego wydał Wydział krajowy zarządzenie celem zapobieżenia na przyszłość niewłaściwemu sposobowi używania sikawek pożarnych.

39. Komitetowi zjazdu jubileuszowego przydzieliliśmy do zbadania przypomnienie Dr. Ludwika Ćwiklicera względem organizacyi związków okręgowych i wniosek przemyskiego okręgowego Związku względem urządzenia wystawy wyrabianych w kraju różnych przyrządów i przyborów.

40. Opracowany przez sekretarza projekt zmiany §. 27 ustawy o policyi ogniowej z r. 1891 przydzielił Komitet wykonawczy p. Antoniemu Bahrowi do referatu.

41. Opracowany przez sekretarza projekt urządzania co dwa lata kursów pożarnictwa wyłącznie dla nauczycieli szkół ludowych, którzy mogliby być instruktorami i orga-

nizatorami obowiązkowych straży pożarnych w gminach wiejskich będzie załatwiony na dzisiejszem posiedzeniu.

ad. III.

Przyjęto do wiadomości następujące sprawozdanie kasowe za III. kwartał 1899. r.

Zamknięcie rachunkowe za kwartał 3-ci 1899.

Dochód.

I. Saldo z czerwca 1899.	388 zł.	04	ct.
II. Wkładki członków	35 zł.	30	ct.
III. Prenumerata na czasopismo	— „	50	„
IV. Odsetki od walorów i gotówki	200 „	25	„
V. Za podręczniki i druki	73 „	10	„
VI. Subwencya Tow. Wzaj. Ubezpieczeń w Krakowie	2000 „	—	„
XV. Zwrot wydatków kancel.	4 „	43	„
XVIII. Zwrot zaliczek na płace	60 „	—	„
XIX. Włożono do Kasy Banku Kraj.	294 „	—	„
XXVI. Subwencya Wydziału Krajowego na wydawnictwo instrukcyi p. t. „Obrona pożarna w gminach wiejskich“	300 „	—	„
Razem	3355 zł.	62	ct.

Rozchód.

V. Wydawnictwo druków, podręczników i broszur	682 zł.	38	ct.
IV. Mieszkanie, obsługa i światło	93 „		„
X. Płace	420 „	—	„
XI. Wydawnictwo czasopisma i eksped.	210 „	50	„
XVII. Lustracye	349 „	29	„
XIII. Posiedzenia Rady zawiadowczej	62 „	75	„
XIV. Zapomogi	51 „	16	„
XV. Druki manipulacyjne i drobne wydatki kancelaryjne	176 „	89	„
XVI. Na inwentarz kancel.	24 „	01	„
XVII. Portorya i stemple	32 „	91	„
XX. Podatek	8 „	—	„
XXII. Zakupno walorów	984 „	25	„
I. Saldo na IV. kwartał.	260 „	48	„
Razem	3355 zł.	62	ct.

Majątek Związku.

A. Gotówka: a) w kasie Związku 260 zł. 48 ct. b) w kasie Banku Krajowego 1275 zł. 50 ct. (rach. bież. Lit. C. Nr. 90)	1535 zł.	98	ct.
B. Walory w depozycie Banku Krajowego (kwit depozytowy Nr. 331)	11000 „	—	„
C. Zaliczki: a) na płace 80 zł. b) do wyrachowania 15 zł.	95 zł.	—	ct.
D. Zaległe wkładki u Towarzystw związkowych	171 „	90	„
E. Zapas fotodruków, podręczników, broszur i druków sprzedażnych	1677 „	14	„
F. Kasa Zapomóg.	10701 „	43	„
G. Wartość inwentarza kancelaryjnego	732 „	16	„
H. Wartość biblioteki.	174 „	30	„
Razem	26087 zł.	91	ct.

ad IV.

Na wniosek Komisyi technicznej uchwaliła Rada:

a) zażądać od galicyjskiego Towarzystwa budowy wagonów i maszyn w Sanoku, aby u sikawek, które Towarzystwo będzie wyrabiało, gwint był normalny, wiedeński Nr. 6., tudzież aby przy próbie tych sikawek z wacuummetrem wskazówka tego przyrządu wskazywała conajmniej 44 ctm. podczas próby manometrem na sucho przynajmniej 2 atmosfery, przy próbie zaś z wodą przynajmniej 10 atmosfer;

b) uprosić p. Pawła Prauna, inspektora miejskiej straży, pożarnej we Lwowie, aby wypróbował nowy bandaż do węży tłoczących wynalazku Konrada Rosenbauera z Lincu nad Dunajem.

ad V.

Rada zawiadowcza uchwaliła wszystkie wnioski Komitetu Zjazdu jubileuszowego, dotyczące programu i terminu Zjazdu, kooptowania Komitetu, wyboru Przewodniczącego i dwóch zastępców, tudzież uchwaliła Rada bezzwłocznie przystąpić do organizacyi 17 Związków okręgowych, według nowego regulaminu, uchwalonego przez Radę z poprawkami Dra Zgórskiego. Regulamin ten osobno ogłoszony będzie. Jubileuszowy Zjazd odbędzie się w dniach 4. 5. i 6. sierpnia 1900. Podczas Zjazdu urządzoną zostanie wystawa przyrządów i przyborów pożarnych, wyrabianych w kraju, tudzież ćwiczenia okręgów strażackich, a gdyby te do skutku przyjść nie mogły natenczas ćwiczenia przedstawiające akcyę ratunkową przy pożarach: w miastach miasteczkach i w gminach wiejskich.

ad VI.

Antoni Bahr referuje wnioski Komitetu redakcyjnego w sprawie pedręcznika do ćwiczeń rzędowych, kalendarzy strażackich, spisu rzeczy do księgi pamiątkowej, wydawnictwa dyplonów dla honorowych członków, tematów do rozprawek konkursowych i oferty drukarni p. Kossowskiego.

Wszystkie wnioski tego Komitetu przyjęcia Rada *en bloc.*

ad VII.

Za nieprzerwaną, wierną i walną służbę strażacką przyznała Rada zawiadowcza honorowe związkowe odznaki następującym członkom ochotniczych straży pożarnych:

a) za 25 lat służby pp:

Emilowi Schünkemu, Janowi Pierowskiemu, Piotrowi Bandurze, Walentemu Gorączce, Andrzejowi Gorączce, Aleksandrowi Miśce, Kazimierzowi Pitali, Teofilowi Banasiowi, Franciszkowi Gorączce (kursor) i Janowi Tenczyńskiemu z Myślenic, Michałowi Sikorze z Drohobycza, Michałowi Osińskiemu i Alojzemu Krzysztoforskiemu z Przemyśla.

b) za 20 lat służby pp.

Franciszkowi Stankiewiczowi, Ignacemu Dzieży, Ignacemu Gorączce, Janowi Święchowi, Stanisławowi Węgrzynowi, Franciszkowi Kasprzyckiemu, Franciszkowi Gorączce, Janowi Gorączce i Walentemu Bandurze z Myślenic, Michałowi Janikowi z Limanowej, Stanisławowi Wunschowi i Tomaszowi Czerneckiemu z Przemyśla.

ad VIII.

Projekt organizacyi kursów nauki pożarnictwa specyalnie dla nauczycieli szkół ludowych odesłała Rada do Komi-

syi technicznej celem dokładnego zbadania i postawienia wniosków na następnem posiedzeniu.

ad IX.

Projekt zmiany §. 27 ustawy o policyi ogniowej z r. 1891; dotyczący zapomóg dla strażaków uszkodzonych w służbie, wdów po nich i sierót, przydzieliła Rada zawiadowcza Drowi Alfredowi Zgórskiemu do correferatu.

ad X.

Okręgowy związek przemyski otrzymał na wydatki kancelaryjne kwotę 10 zł, a członek ochotniczej straży pożarnej w Dąbrowej p. Józef Kugler na koszta operacyi palca, uszkodzonego przy pożarze, kwotę 15 zł.

ad XI.

Na wniosek Dra Zygmunta Miczyńskiego uchwaliła Rada polecić Komitetowi redakcyjnemu opracowanie programu do drugiego wydania podręcznika dla ochotniczych straży pożarnych.

Koniec posiedzenia o godzinie 7 wieczorem.

D. j. w.

Przewodniczący:
Dr. Alfred Zgórski.
Sekretarz:
Antoni Szczerbowski.

II. Z nauki o strażach i pożarnictwie.

L. 2238.

REGULAMIN

dla

okręgowych Związków Ochotniczych Straży Pożarnych.

Uchwalony na posiedzeniu Rady zawiadowczej w dniu 21. paźdz. 1899.

§. 1.

Okręgowe Związki ochotniczych straży pożarnych, tworzone po myśli art. II. lit. a.) statutu Krajowego Związku, nie są samoistnemi stowarzyszeniami, a tylko organami pomocniczymi Związku krajowego.

§. 2.

Zadaniem związków okręgowych jest dopomagać Związkowi krajowemu do spełniania tegóż zadań, w szczególności:

a). wpływać na rozwój straży pożarnych ochotniczych już istniejących w okręgu bez względu na to, czy już do Związku krajowego przystąpiły, czy nie, przez udzielanie wskazówek i rad, przez delegowanie instruktorów do ćwiczeń;

b.) utrzymywać ewidencyę ochotniczych straży pożarnych w okręgu i zdawać peryodycznie sprawę Naczelnictwu krajowemu o stanie i postępie obrony pożarnej w okręgu;

c.) czynić przedstawienia Wydziałom i Radom powiatowym tudzież Radom miejskim i gminnym, ewentualnie Naczelnictwu krajowego Związku, jakich środków użyć potrzeba, aby gminom poszczególnym zabezpieczyć pomoc na wypadek pożaru;

d.) odbywać raz w roku zbiorowe okręgowe ćwiczenia straży pożarnych, każdorazowo w innej miejscowości okręgu, w których prócz straży miejscowej, mają brać udział delegacye straży pożarnych w okręgu.

O każdem odbyć się mającem ćwiczeniu zawiadomić należy Naczelnictwo Związku krajowego, a po odbytem ćwiczeniu, przedłożyć szczegółowe sprawozdanie.

§. 3.

Ustanawia się 17 Związków okręgowych. Każdy związek obejmuje wszystkie ochotnicze straże pożarne i gminy w powiatach (§. 2. lit. c) do okręgu przydzielonych.

Do okręgu I. przydzielone są powiaty (Wydziały powiatowe): Biała, Żywiec, Wadowice, Chrzanów.
Do okręgu II. powiaty: Kraków, Wieliczka, Bochnia i Myślenice.
Do okręgu III. powiaty: Limanowa, Nowy Sącz, Nowy Targ, Grybów, Gorlice.
Do okręgu IV. powiaty: Brzesko, Dąbrowa, Mielec, Pilzno, Tarnów.
Do okręgu V. powiaty: Brzozów, Jasło, Krosno, Lisko, Sanok.
Do okręgu VI. powiaty: Kolbuszowa, Nisko, Ropczyce, Rzeszów, Tarnobrzeg.
Do okręgu VII. powiaty: Dobromil, Jaworów, Mościska, Przemyśl.
Do okręgu VIII. powiaty: Cieszanów, Jarosław, Łańcut.
Do okręgu IX. powiaty: Drohobycz, Rudki, Sambor, Stary Sambor (dawniej Staremiasto), Stryj, Turka.
Do okręgu X. powiaty: Bóbrka, Gródek, Lwów, Żydaczów.
Do okręgu XI. powiaty: Rawa, Sokal, Żółkiew.
Do okręgu XII. powiaty: Brody, Kamionka Strumiłowa, Złoczów.
Do okręgu XIII. powiaty: Brzeżany, Podhajce, Przemyślany, Rohatyn.
Do okręgu XIV. powiaty: Skałat, Tarnopol, Trembowla i Zbaraż.
Do okręgu XV. powiaty: Borszczów, Czortków, Husiatyn.
Do okręgu XVI. powiaty: Bohorodczany, Buczacz, Dolina, Kałusz, Stanisławów, Tłumacz.
Do okręgu XVII. powiaty: Horodenka, Kołomyja, Kosów, Śniatyń, Nadwórna, Zaleszczyki.

§. 4.

Siedzibę okręgowego Związku oznacza okręgowy Zjazd strażacki.

§. 5.

Zarząd okręgowego Związku stanowi okręgowa Rada zawiadowcza złożona z pięciu członków na lat trzy przez Walne zgromadzenie okręgowego Związku wybranych.

Członkowie Rady wybierają z pośród siebie: Naczelnika okręgowego, tegoż zastępcę i sekretarza. O do-

konanych wyborach ma być w przeciągu 8 dni uwiadomiony Związek krajowy, celem zatwierdzenia wyboru Naczelnika okręgowego i tegoż zastępcy. W razie jakichkolwiek nieporozumień rozstrzyga ostatecznie krajowa Rada zawiadowcza.

§. 6.

Okręgowa Rada zawiadowcza odbywa w siedzibie Związku raz na kwartał posiedzenie celem załatwienia spraw bieżących. Posiedzeniom przewodniczy Naczelnik okręgowy, względnie tegoż zastępca. Do ważności uchwał okręgowej Rady zawiadowczej wystarczy obecność Przewodniczącego, sekretarza i jednego członka Rady. Uchwały zapadają bezwzględną większością głosów. Odpisy protokołów tych posiedzeń muszą być w przeciągu 8 dni przedłożone Radzie zawiadowczej Związku krajowego.

§. 7.

Raz w roku odbywa się Walne Zgromadzenie czyli okręgowy Zjazd strażacki.

Celem tego okręgowego Zjazdu jest:

a) omawianie spraw objętych §. 2;

b) wybór Zarządu (co trzy lata);

c) odbycie zbiorowego okręgowego ćwiczenia.

Okręgowemu Zjazdowi i tegoż obradom przewodniczy Naczelnik okręgowy lub tegoż zastępca. Do ważności uchwał potrzeba absolutnej większości głosów obecnych na posiedzeniu Delegatów.

§. 8.

Do składu Walnego Zgromadzenia należą z głosem stanowczym jako Delegaci:

a) wszyscy naczelnicy lub tychże zastępcy związkowych straży pożarnych z okręgu;

b) po jednym członku każdej związkowej straży pożarnej w okręgu, których Wydziały Towarzystw do tego umyślnie wybierają i zaopatrują w legitymacyę pisemną.

Gdyby naczelnicy lub tychże zastępcy nie mogli wziąć udziału w Walnem Zgromadzeniu, natenczas w ich miejsce może Wydział każdego Towarzystwa wysłać innego Delegata, zaopatrzonego w pisemną legitymacyę.

Z głosem doradczym mogą brać udział w Walnych zgromadzeniach wszyscy członkowie związkowych straży pożarnych w okręgu.

§. 9.

Na pokrycie wydatków kancelaryjnych, które dokładnie i szczegółowo zapisywać należy, otrzyma każdy okręgowy Związek, o ile w ubiegłym roku należycie funkcyonował, roczną subwencyę, wynoszącą połowę zwykłych rocznych wkładek zapłaconych w tymże roku do Krajowego Związku przez straże pożarne w okręgu.

§. 10.

Każda związkowa straż pożarna musi należeć do przeznaczonego jej niniejszym regulaminem okręgowego Związku.

Podział związkowych straży pożarnych
na związki okręgowe.

Do związku okręgowego I. należą ochotnicze straże pożarne: Bielany, Bestwina, Buczkowice, Czaniec, Dankowice, Hecznarowice, Kęty, Kobiernice, Kozy, Lipnik, Łęki, Nowawieś, Osiek, Oświęcim, Porąbka, Starawieś, Wilamowice, Żywiec, Łodygowice, Sucha, Wadowice, Lanckorona, Zator, Chrzanów, Krzeszowice.

Do związku okręgowego II: Myślenice, Dolnawieś, Jordanów, Jawornik, Maków, Trzemeśnia, Piekary, Wołowice, Wieliczka, Bierzanów, Dziekanowice, Gdów, Skotniki, Skawina, Bochnia, Łapanów, Uście solne, Wiśnicz nowy.

Do związku okręgowego III.: Limanowa, Dobra, Mszana dolna, Tymbark, Nowy Sącz, Krynica, Muszyna, Piwniczna, Stary Sącz, Nowy Targ, Krościenko, Szczawnica, Bobowa, Ciężkowice, Gorlice, Biecz.

Do związku okręgowego IV.: Brzesko, Okocim, Radłów, Wojnicz, Zakliczyn, Dąbrowa, Szczucin, Żabno, Mielec, Borowa, Hohenbach, Padew kolonia, Przecław, Pławo, Rzochów, Rzędzianowice, Wola mielecka, Wola pławska, Pilzno, Brzostek, Tarnów, Lisia góra, Ryglice, Tuchów.

Do Związku okręgowego V.: Brzozów, Jasło, Dębowiec, Frysztak, Kołaczyce, Kalembina, Osiek, Ołpiny, Żmigród, Krosno, Dukla, Lisko, Baligród, Lutowiska, Ustrzyki Dolne, Sanok, Besko, Bukowsko, Mrzygłód, Rymanów.

Do Związku okręgowego VI.: Kolbuszowa, Rudnik, Ulanów, Ropczyce, Dębica, Paszczyna, Rzeszów, Błażowa, Dobrzechów, Strzyżów, Jawornik, Tarnobrzeg, Baranów, Gorzyce, Machów, Skowierzyn, Trześń.

Do Związku okręgowego VII.: Dobromil, Bircza, Huczko, Nowemiasto, Jaworów, Wielkie Oczy, Mościska, Sądowa Wisznia, Przemyśl, Dubiecko, Krasiczyn, Niżankowice.

Do Związku okręgowego VIII.: Cieszanów, Lubaczów, Oleszyce, Jarosław, Ostrów, Pruchnik, Radymno, Sieniawa, Łańcut, Kańczuga, Leżajsk, Przeworsk.

Do Związku okręgowego IX.: Drohobycz, Rudki, Sambor, Sąsiadowice, Stary Sambor, Starasól, Chyrów, Stryj, Skole, Turka.

Do Związku okręgowego X.: Bóbrka, Strzałki, Gródek, Janów, Lwów, Dublany, Prusy, Żydaczów, Mikołajów, Żurawno.

Do Związku okręgowego XI.: Rawa ruska, Sokal, Krystynopol, Łuczyce, Spasów, Tartaków, Żółkiew, Kulików, Mosty wielkie, Żółtańce.

Do Związku okręgowego XII.: Brody, Pieniaki, Kamionka Strumiłowa, Busk, Chołojów, Niestanice, Radziechów, Stojanów, Witków nowy, Złoczów, Olesko, Sassów.

Do Związku okręgowego XIII.: Brzeżany, Kozowa, Narajów, Podhajce, Wiśniowczyk, Zawałów, Rohatyn, Bołszowce, Bursztyn, Podkamień.

Do Związku okręgowego XIV.: Podwołoczyska, Budzanów, Trembowla, Toki.

Do Związku okręgowego XV.: Jezierzany, Czortków, Jagielnica, Chorostków, Husiatyn, Kopyczyńce.

Do Związku okręgowego XVI.: Buczacz, Koropiec, Monasterzyska, Potok złoty, Uście zielone, Dolina, Kałusz, Wojniłów, Stanisławów, Halicz, Maryampol, Ottynia, Tyśmienica, Tarnawica polna.

Do Związku okręgowego XVII.: Horodenka, Kołomyja, Peczeniżyn, Kossów, Kuty, Augustdorf, Nadwórna, Zaleszczyki.

III. Ruch Towarzystw strażackich.

Czortków. Dnia 29 września b. r. odbyło się doroczne walne zgromadzenie, na którem wybrano:

a) naczelnikiem straży Kazimierza Jana Strzeleckiego (odbył kurs we Lwowie z bardzo dobrym postępem);

b) tegoż zastępcą Jana Ślimakowskiego,

c) do wydziału Augusta Wegemana, Dra Izaaka Mozlera, Dra Franciszka Szelińskiego, Bazylego Myketiuka i Sebastyana Mirończuka;

d.) do Sądu horowego Karola Szczepańskiego, Kazimierza Stettnera, Antoniego Zacharjasiewicza, Antoniego Nowickiego i Władysława Bednarskiego;

e.) do Komisyi rewizyjnej Dra Stanisława Krokowskiego, Dra Józefa Blausteina i Michała Zawadzkiego.

Kopyczyńce. Na Walnem Zgromadzeniu członków Towarzystwa ochotniczej straży pożarnej, odbytem na dniu 8. października b. r. w Kopyczyńcach, w miejsce przeniesionego do Kołomyji p. Stanisława Nowodworskiego, został wybrany Naczelnikiem p. Jan Solecki, c. k. pocztmistrz miejscowy.

Bukowsko. Na Walnem Zgromadzeniu dnia 8. października b. r. wybrani zostali przez aklamacyę:

a.) prezesem Franciszek Buczkowski,

b.) naczelnikiem korpusu Antoni Berger;

c.) do Wydziału ks. Jan Stoch, Baltazar Szopiński, Seweryn Żukowski, Władysław Bocheński, Szymon Kubasiewicz, Józef Chrzanowicz, Piotr Jarosz i Szulim Müller.

IV. Kronika pożarów.

Wrzesień 1899. (Zestawienie statystyczne).

Miejscowość	Ilość pożarów	Spaliło się: domów mieszkalnych	budynków gospodarczych	zakładów przemysłowych	kościołów	ludzi	Szkoda: ogólna zł.	ubezpieczona zł.	Przyczyna: podpalenie	nieostrożność	wadliwa budowa	od pioruna	niezbadana
Miasta i miasteczka	19	28	45	1	—	—	35.590	18.210	1	6	1	2	9
Gminy wiejskie	55	70	94	—	—	—	72.990	19.250	6	3	—	1	45
Razem . . .	74	98	139	1	—	—	108.580	37.460	7	9	1	3	54

W akcyi ratunkowej brały udział następujące Straże pożarne: Borowa, Bukowsko, Czaniec, Dąbrowa, Horodenka 2, Jordanów, Kańczuga 2, Kolbuszowa, Kopyczyńce, Lanckorona, Lipnica mur., Lisiagóra, Łopatyn, Magierów, Nadwórna, Olesko, Radomyśl 2, Rzędzianowice 2, Sokołów, Stanisławów, Starasól, Stryj, Tarnopol 2, Tuchów 2, Wiśniowczyk, Wola mielecka, Żurawno.

V. Rozmaitości.

W Moskwie w czasie pożaru w dniu 26. września b. r., wśród którego nastąpił wybuch w sklepie perfum Łożkina na placu Tagańskim odniosło ciężkie oparzenia czternastu strażaków i dwaj brandmistrze.

Jubileusz zbudowania pierwszej sikawki we Francyi bardzo uroczyście obchodzili w dniu 12. października b. r. fabrykanci pomp. W dniu tym upłynęło 200 lat od zbudowania pierwszej sikawki do gaszenia pożarów. Przy sposobności przypomniano sobie o człowieku, który pierwszy zorganizował we Francyi straż pożarną, zbliżoną do typu, który przechował się do dziś dnia. Był to niejaki Franciszek du Mouriez de Périer, który, pomimo pięknie brzmiącego nazwiska, sprawował skromne czynności kamerdynera Moliére'a, ojca komedyi francuskiej. Po śmierci Moliére'a du Mouriez de Périer występował przez lat 19 na scenie, nie zdobywszy jednak wawrzynów scenicznych, wyniósł się do Holandyi, poczem, powróciwszy do Paryża, zajął się budową ulepszonej sikawki na którą też w d. 12 paź-

dziernika r. 1699 otrzymał przywilej od króla Francyi. W r. 1704 wybuchł pożar w Tuilleries. Périer pośpieszył na pomoc ze swemi sikawkami i manewrował niemi tak skutecznie, iż ogień niebawem umiejscowiono Wówczas król polecił urządzić loteryę, a z pieniędzy, z tego źródła otrzymanych, zakupić 12 sikawek, tudzież zorganizować stałą straż pożarną, na której czele stanął Franciszek du Mouriez de Périer z pokaźną, jak na owe czasy, pensyą roczną 6000 lirów.

Sankcya ustawy sejmowej. Cesarz sankcyonował uchwalony przez Sejm projekt ustawy o ordynacyi budowlanej dla wsi, drugorzędnych miast i miasteczek.

W Dąbrowie (Król. polskie) w hucie bankowej przy eksplozyi straciło życie w dniu 2. października czterech robotników a szesnastu odniosło ciężkie rany.

Nad Hrubieszowem (w lubelskim) przeciągła straszna burza w d. 2. października w czasie której od pioruna straciło 10 osób życie a w sąsiednim Lewieszowie wybuchł od pioruna pożar, który zniszczył pół osady.

Maść na oparzenia, którą wszędzie i w każdej chwili można sporządzić. Na łyżkę świeżego masła dodać jedno żółtko i łyżką rozrobić na talerzu na maść. Maść tę rozsmarować na czystym płatku płóciennym i przyłożyć na miejsce oparzone. Gdy takowa wyschnie trzeba posmarować świeżo. Pęcherzy powstałych przez oparzenie nie należy zdzierać. Przy rozleglejszych oparzeniach trzeba wziąć więcej łyżek masła i tyleż żółtek.

Sieniawska straż pożarna dzielnie się spisała przy dwóch pożarach, które wdniach 8. i 9. października miasteczko to nawiedziły.

Dnia 8. października wybuchł pożar w stajni plebańskiej. Spalił się tylko dach. Z powodu silnego wiatru była obawa, że pożar przeniesie się na refektarz i inne budynki plebańskie. Pożar ten bardzo szczęśliwie i zręcznie zlokalizowano i akcyą tą zjednała sobie straż pożarna zaufanie i uznanie miejscowego proboszcza.

Dnia 9. października spalił się także tylko dach domu Samuela Banka. Dom ten sąsiaduje ze składem słomy i siana. Wskutek prawidłowej akcyi ratunkowej pożar się nie rozszerzył.

Wypadek na zgliszczach. Spalił się w Otynii dom, z którego pozostały jedynie belki. Owóż dnia 6. września b. r. jedna z tych belek spadła na 4-letnie dziecko i na miejscu je zabiła.

Ochotnicza straż pożarna lwowska urządziła dnia 15. października b. r. popis doroczny, którego celem jest wykazać rezultaty ćwiczeń korpusu strażackiego w służbie pożarniczej. Ćwiczenia te odbywają się od 4. maja przez całe lato w niedziele i święta zrana, a w jesieni następuje popis publiczny. Do popisu tego stawiły się wszystkie oddziały straży z wyjątkiem rezerwowego, złożonego ze starszych ludzi. Pod okiem naczelnika Hryniewicza kierował ćwiczeniami pierwszy zastępca Marcin Majewski. Publiczności, zebranej na podwórzu ratuszowem, tudzież delegatom rady miejskiej przedstawiono sposoby tłumienia pożarów piwnicznych, piątrowych i dachowych, niemniej środki ratowania ludzi.

Mimo dotkliwego zimna strażacy spisali się dobrze i zasłużyli sobie na uznanie ze strony radnych i ze strony takiego znawcy, jakim jest p. Praun, naczelnik korpusu straży miejskiej. Nawiasem wspomnieć wypada, że na popisie był umyślnie obecnym p. Ramułt, marszałek powiatu liskiego, który zamierza zająć się tam gorliwie tworzeniem pogotowi pożarnych. Krajowy Związek strażacki dopomoże mu do tego niezawodnie.

Międzynarodowa wystawa strażacka odbędzie się w Berlinie z początkiem r. 1901 z powodu 50-letniego jubileuszu tamtejszej straży pożarnej. Urządzeniem tej wystawy, mającej dać pełny obraz rozwoju techniki pożarnictwa w rozmaitych krajach, zajmuje się osobny komitet organizacyjny, na którego czele stoi szef niemieckich poczt państwowych, sekretarz stanu Podbielski. Według zakreślonego programu główne działy wystawy będą następujące:

Organizacya służby pożarnej. Dział ten obejmie umundurowanie i wyekwipowanie straży pożarnych, wewnętrzne urządzenie strażnic, sygnalizowanie pożarów, przyrządy ratunkowe, środki chemiczne i maszyny służące do gaszenia ognia, zaopatrywanie w wodę i t. p.

Działalność ratunkowa straży pożarnych, leżąca właściwie po za obrębem ich czynności zawodowych, więc ratunek podczas powodzi, przy nieszczęśliwych wypadkach i t. p.

Dział trzeci przedstawi udoskonaloną technikę bezpieczeństwa ogniowego w różnorodnych kierunkach, znajdą tu pomieszczenie ogniotrwałe konstrukcye budowlane, gromochrony, kominiarstwo, urządzenia chroniące od ognia w pomieszkaniach, szkołach, hotelach, kościołach, szpitalach i zakładach dla obłąkanych, w fabrykach i składach publicznych, na kolejach i okrętach, w górnictwie, w zakładach elektrycznych, teatrach itp., nadto także wszelakie formy asekuracyi ogniowej.

Dział czwarty poświęcony będzie urządzeniom humanitarnym istniejącym przy strażach pożarnych i dla nich, piąty wreszcie zgromadzi podręczniki naukowe i da obraz sztuki i literatury strażackiej.

Okręgowe ćwiczenia strażackie w Dobromilu odbyły się w dniach 13. 14. i 15. października b. r. wskutek uchwały okręgowego Zjazdu w Dobromilu. Wzięło w nim udział 27 strażaków, a mianowicie z Przemyśla pp. Wunsch Stanisław, Dudkiewicz Antoni, Czernecki Tomasz, Lewicki Michał, Hyczkiewicz Michał, Dudkiewicz Władysław; z Liska pp. Domaradzki Piotr, Raiński Michał, Zakrzewski Józef; z Huczka pp. Hrycek Franciszek, Smolan Franciszek, Łazurko Antoni; z Radymna pp. Gliwa Stanisław, Popkiewicz Mateusz, Hamacher Jan; z Dobromila pp. Mazurkiewicz Władysław, Geisler Jan, Steinmetz Franciszek, Fryjewicz Józef, Zengel Józef, Kosenich Józef, Szumański Bronisław, Hoszek Wacław, Mańko Jędrzej; z Chyrowa pp. Sikociński Józef, Jurkiewicz Mikołaj; z Rybotycz p. Machonik Michał.

Ćwiczenia te przeprowadzili instruktorowie Związku krajowego ze Lwowa i Dr. Ludwik Ćwiklicer z Dobromila, który pouczył uczestników o zakładaniu opatrunków i o pierwszej pomocy w nagłych wypadkach przed przybyciem lekarza.

Poświęcenie sztandaru ochotniczej straży pożarnej w Kozach odbyło się w dniu 8. października b. r. Sztandar ten zakupiony został za inicyatywą p. Karola Bortha, obecnego naczelnika korpusu.

W uroczystości tej wzięły udział liczne deputacye okolicznych Straży pożarnych, członkowie wspierający i obywatele gminy.

Nowa straż pożarna powstała w Rzeszotarach za inicyatywą i staraniem Dr. Zygmunta Miczyńskiego z Wieliczki.

† **Stanisław Szkolnicki,** zastępca naczelnika ochotn. Straży pożarnej i nauczyciel ze Sieniawy zmarł w Przemyślu dnia 29. września b. r. licząc 25 lat.

Zmarły przybył do Przemyśla do egzaminu kwalifikacyjnego. Dla zacności charakteru i mrówczej pracowitości był powszechnie lubiany i szanowany. Pogrzeb odbył się dnia 1. października b. r. w Przemyślu przy udziale całej inteligencyi i mieszczaństwa ze Sieniawy, korpusów przemyskiej i sieniawskiej ochotniczej straży pożarnej, tudzież delegatów krajowego i okręgowego Związku strażackiego.

O pożarze w Lubaczowie w dniu 28 września b. r. donoszą nam, że wybuchł on podczas silnego wichru, przy ulicy Zamkowej. Spłonęła ulica Zamkowa, część Młyńskiej, cała ulica Cerkiewna i całe Zawale, dzielnica żydowska i większa połowa rynku. Zgorzała cerkiew, probostwo gr. kat., ratusz, w którym mieścił się Magistrat wraz z kancelaryą notaryalną, tudzież pomeszkaniem notaryusza i naczelnika sądu, — dalej zgorzała szkoła męska i żeńska, Towarzystwo kredytowe miejskie, bardzo znaczna ilość sklepów, ogółem do 380 budynków. Miasteczko paliło się 4 dni.

Szkoda bardzo znaczna, przewyższająca pół miliona zł. — tem dotkliwsza, że przeszło 500 rodzin pozostało bez kawałka chleba i dachu, a parę set ludzi gołych i bosych.

Pożar powstał ze stodoły, obok której wypalali beczki bednarze, stanowiący główny zastęp tutejszych przemysłowców. Prawie wszyscy oni w ten sposób urządzają sobie wypalanie beczek po podwórzach i nikt dotąd nie przeszkadzał tej manipulacyi, sprzecznej z przepisami policyi ogniowej. Nikt nie przestrzegał, by po sklepach nie przechowywano zapasów znacznych nafty, oliwy i smarowideł, bez odpowiedniego magazynowania, jak się podczas pożaru pokazało. Nikt nigdy nie robił rewizyi po strychach, celem usunięcia składów siana i słomy.

Obok takiego zaniedbania posiada gmina bardzo mało rekwizytów ogniowych, które składają się zaledwo z 2 większych beczkowozów i 2 małych beczułek, tudzież ze 4 starych i przeważnie zużytych sikawek, z których tylko 2 jako tako pełniły służbę. Siłami miejscowemi tedy ratunek był niemożebny. Na ratunek przybyły straże pożarne z Jarosławia, Cieszanowa, Oleszyc i z Felsendorfu.

Okręgowy Zjazd strażacki. W dniu 29. września br. odbył się w Dobromilu pod przewodnictwem dra Ludwika Ćwiklicera, naczelnika przemyskiego okręgowego związku strażackiego, zjazd delegatów straży pożarnych, które do tego związku należą. Zjazd ten był bardzo liczny, co świadczy o wielkiem zainteresowaniu się tutejszych straży pożarnych swojemi sprawami. Przybyli delegaci z Przemyśla, Krasiczyna, Chyrowa, Niżankowic, Ustrzyk dolnych, Radymna, Nowego miasta, Huczka, Rybotycz i Dobromila. Ponieważ na porządku dziennym tego Zjazdu umieszczono wnioski okręgowego Związku na krajowy zjazd strażacki, który się w r. 1900 we Lwowie odbędzie, przeto krajowy związek strażacki wysłał także swojego delegata ze Lwowa.

Po ćwiczeniach wykonanych poprawnie przez korpusy straży: dobromilskiej i z sąsiedniego Huczka, odbyło się w sali rady gminnej posiedzenie, na którem wszyscy delegaci kolejno składali raporty ze stanu obrony pożarnej w swoich gminach, wykazywali braki i potrzeby.

Wnioski przemyskiego okręgowego Związku strażackiego przedłożone zostaną krajowej radzie, a następnie walnemu krajowemu zjazdowi. Wnioski te odznaczają się dobrem zrozumieniem potrzeb naszego pożarnictwa krajowego. Przemyski związek okręgowy celuje i przoduje pod tym względem. Wnioski jego znachodziły zawsze poparcie i uznanie na krajowych zjazdach, dość wspomnieć o strażackiej kasie zapomóg, oddającej tak wielkie usługi naszemu strażactwu, do której utworzenia ten Związek okręgowy dał inicyatywę. Wyborem okręgowej rady zawiadowczej zakończono posiedzenie.

Podczas ćwiczeń i defilady przygrywała muzyka dobromilskiej straży pożarnej, którą szczerze zajmuje się z amatorstwa ck. komisarz powiatowy p. Hieronim Lewicki, nie szczędząc trudów, a nawet wydatków, aby muzykę tę wydoskonalić.

Podczas pożaru w Glinianach rozeszła się pogłoska, że w chacie Jana Bodaja, której dach już płonął, pozostaje dziecko bez ratunku. W skutek tej pogłoski obecny przy pożarze c. k. sekretarz sądowy p. Monne z narażeniem własnego życia wbiegł do tej chaty, przeszukał wszystkie kąty, lecz dziecka nie znalazł, bo go tam nie było. Wychodząc z palącego się budynku poparzony został na rękach żarem z dachu spadającym, a nadto dym zatamował mu oddech tak, że przez dłuższy czas był zupełnie osłabiony.

Co przy pożarze wydarzyć się może? Pan Franciszek Karasiński, naczelnik ochotniczej straży pożarnej w Oświęcimiu pisze nam: Jadąc do pożaru w Babicach koło Oświęcimia z trenem naszej straży pożarnej spotykaliśmy mieszkańców tej gminy, którzy od pożaru tego już wracali i nas starali się zatrzymać i nawrócić. Ponieważ uczono mnie na kursie pożarnictwa we Lwowie, że niewolno się z drogi wracać lecz choćby dla skonstatowania samego faktu dotrzeć do miejsca pożaru, przeto nie zważałem na zwykłe w takich razach uwagi przechodniów: „a to już zapóźno, nie potrzeba!" Dwie chałupy już się zupełnie spaliły, ze stodoły pozostały jeszcze zgliszcza. Nad ugaszeniem pożaru pracowała sikawka stacyi kolejowej w Oświęcimiu ze służbą kolejową, która pierwsza do pożaru przybyła. Zarządziłem uprzątnięcie pogorzeliska i zalewanie zgliszczy. Drwiono sobie z nas. W tem słyszę okrzyk jednego z moich strażaków: „Rany boskie — dziecko!" Znaleźliśmy zwęglone ciałko cztero-letniego chłopca, który albo schronił się do stodoły, albo też sam przez nieostrożność stał się powodem pożaru.

Myślę więc sobie: z drogi do miejca pożaru wrócić nas chcieli, kpiono sobie z nas, a tu o zwłokach dziecka nikt nie wie; jeżeli kolejarze pierwsi do pożaru przyjechali, czemuż nie przeszukali domów, czy życie ludzkie nie jest w nich zagrożone; tak to bywa, jeżeli przy pożarze robi się bezmyślnie nie znając kardynalnych zasad ratowania. Wszyscy ratowali dachy, a wewnątrz biedne dziecko śmierć znalazło.

Gmina Babice posiada sikawkę większego kalibru, pogotowie gminne mogło pożar w zarodzie ugasić. Cóż kiedy pół godziny ze s kawką manipulowali, nie wiedząc gdzie co do niej przykręcić. Szkoda pieniędzy na sikawkę, szkoda i samej sikawki, jeżeli nikomu do tego powołanemu na tem nie zależy, aby się wyuczyć jak się do sikawki zabrać należy.

Słusznym uwagom p. Karasińskiego czyniąc zadość, udał się Związek strażacki do Wydziału Rady powiatowej w Białej z prośbą o urządzenie wspólnych ćwiczeń i nauki teoretycznej dla delegatów tych gmin wiejskich powiatu bialskiego, które już posiadają sikawki.

Z Ustrzyk piszą nam 29 października. Dziś w nocy po 12tej wszczął się pożar w środku miasta i pochłonął 40 kilka domów żydowskich, a na jednym katolickim, w którym mieściła się apteka zgorzał dach. Domy, z wyjątkiem dwóch, były drewniane gontem kryte. P o m o c b y ł a b a r d z o n i e z n a c z n ą i z tego powodu tyle domów zamieniło się w zgliszcza. Wszystkie prawie stały na kupie z uliczkami tak wąskiemi, że niemożliwą było rzeczą się przecisnąć. Ogień powstał prawdopodobnie z nieostrożności w jednym z domów.

O pożarze Drohowyża pisze do „Słowa Polskiego“ p. Julian Czauderna, inspektor pożarny dla powiatu żydaczowskiego:

Umieszczona w *Słowie Polskiem* krytyka akcyi ratunkowej ochotn. straży pożarnej mikołajowskiej przy pożarze w Drohowyżu zniewala mnie do następującego sprostowania: Jak na miejscu pogorzeli od członków zwierzchności gminnej się dowiedziałem, a pytałem specyalnie, straż pożarna przybyła z Mikołajowa, ile było możebne, jak najrychlej i co przy szalonym wichrze można było zdziałać czyniła a powróciła do domu dopiero, gdy pożar był zlokalizowany. Dzielnie i z poświęceniem brała udział w ratunku także straż ochotnicza zakładu drohowyzkiego i żołnierze stadniny rządowej, co umożliwiło że cała wieś nie poszła z dymem. Krytyka była niesłuszna, bo gdy kilkaset budynków stoi w płomieniach, akcya ratunkowa musi ograniczyć się na zlokalizowaniu pożaru.

Przy tej sposobności podaję urzędowe daty o rozmiarze klęski. Pożar spowodowało dwoje dzieci, które pod stożkiem siana piekły kartofle. Spłonęło 130 gospodarstw, 141 rodzin (700 ludzi) pozostało bez dachu i chleba, gdyż cały plon jesienny poszedł z dymem; szkoda wynosi 91.000 zł., z czego 40.000 zł. pokrywa asekuracya. Gospodarstw ubezpieczonych było 106, największa szkoda dotyka towarzystwa „Slawia“ i „Dniestr“. Ludzie pozostali bez chleba, bydło bez paszy. Z pierwszą pomocą pospieszył zakład drohowyzki i magistrat mikołajowski. Wydział powiatowy udzielił chwilowego zasiłku na zakupno paszy dla bydła, zapomoga od Wydziału krajowego jest zapewniona. W Mikołajowie zawiązał się komitet ratunkowy.

VI. Poczta Redakcyi.

Z. I. w B.

Kalendarz strażacki na rok 1900 zawiera w części informacyjnej: wyciąg z ustawy o policyi ogniowej dla miast i miasteczek; statut krajowego Związku strażackiego; umundurowanie i przybory; odznaki starszeństwa; rotę przyrzeczenia; musztrę porządkową; przepisy dotyczące odznak; sygnały strażackie; wskazówki dla udzielających pierwszej pomocy w przypadkach nagłych; ważniejsze daty z historyi pożarnictwa; próby sikawek, węży i drabin; regulamin kasy zapomóg; regulamin kursu nauki pożarnictwa; tabelki na wykazy ćwiczeń i katalog do wykazu.

Cennik „Biblioteki strażackiej“.

Kancelarya Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych wysyła za nadesłaniem gotówki lub za pobraniem pocztowem.

Nr. 1.*)	„O ratunkowej służbie strażackiej podczas powodzi i różnych nieszczęśliwych wypadków“ **) . .	kor.	—	h. 40
„ 2.*)	„Noc na pogotowiu“, obrazek dramatyczny z życia strażackiego w jednej odsłonie**)	„	—	„ 40
„ 3.*)	„Poskromiona nienawiść“ fraszka sceniczna w 1 akcie a w 2 odsłonach, oryginalnie napisana przez Antoniego Bahra	„	—	„ 40
„ 4.*)	„Regulamin oddawania ostatniej usługi zmarłym członkom ochotniczych korpusów strażackich“ **)	„	—	„ 40
„ 5.*)	„Wigilia Strażaka“, w 5 obrazach, napisał A. Bahr	„	—	„ 40
„ 6.***)	„Podręcznik dla pogotowi pożarnych w gminach wiejskich“ **)	„	—	„ 40
„ 7.)	„Na wesołe chwile“ **)	„	—	„ 06
„ 8.)	„O chemii w pożarnictwie“, przez Antoniego Bahra	„	—	„ 10
„ 9.)	„Przeciw ogniom kominowym“ **)	„	—	„ 20
„ 10.)	„Regulaminy obrad“	„	—	„ 10
„ 11.)	„Na strażnicy“, scena dramatyczna przez Władysława Ordona . . .	„	—	„ 10
„ 12.)	„Znaki do planów sytuacyjnych“ **)	„	—	„ 10
„ 13.)	„Pożarnictwo w jego historycznym rozwoju“, przez Antoniego Bahra	„	—	„ 20
„ 14.)	„Wskazówki zdrowotne dla ochotniczych straży pożarnych“ napisał Dr. Karol Kowalski	„	—	„ 10

Nr. 15.) „Instrukcya dla lustratorów ochotniczych straży pożarnych“ **) . kor. — h. 10

„ 16.) „Poświęcenie Strażaka“, obrazek z życia strażackiego w 2 odsłonach, napisał wierszem Adolf Szczerbowski . . . . „ — „ 20

„ 17.) Część pierwsza „Szkoły pożarnictwa“ (Rodzaje straży pożarnych, ich organizacya, ustawy, statuty i regulaminy) **) . . . . „ — „ 80

„ 18.) „Sygnały dwutonowe“**) . . . „ — „ 10

„ 19.) „Instrukcya do odbywania rewizyi ogniowych w miastach i miasteczkach“ **) . . . . „ — „ 40

„ 20.) „Dodatek do podręcznika dla ochotniczych straży pożarnych“ (Regulamin ćwiczeń z linewką ratunkową, worem i kocem ratunkowym) **) . . . . „ — „ 60

„ 21.) „Pomocnicze straże pożarne w miastach i miasteczkach“ **) . . . „ — „ 40

„ 22.) Część druga „Szkoły pożarnictwa“ (Nauka o przyrządach i przyborach pożarnych) **) . . . . „ — „ 80

„ 23.) „Obrona pożarna w gminach wiejskich“ **) w języku polskim i ruskim „ — „ 60

Nr. 24.) Część trzecia „Szkoły pożarnictwa“ (Taktyka pożarna, szkoła sygnałów) **) . . . . „ — „ 80

---

*) W komisie, główny skład w księgarni H. Bohussa w Jarosławiu.

**) Przez Antoniego Szczerbowskiego.

***) W komisie, główny skład u Wincentego Szafrana w Jarosławiu.

Redaktor odpowiedzialny: Szczerbowski Antoni. Nakładem „Związku ochotniczych straży pożarnych“.

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie.